

Rapport:

Så påverkar den nya deltidsregeln de arbetslösas ersättningsrätt.

Exempel från Akademikernas a-kassa

Fler kommer att kunna deltidsarbета och få a-kassa under en längre tid när en ny deltidsregel införs i arbetslöshetsförsäkringen den 15 maj. Det visar en ny rapport från Akademikernas a-kassa. Rapporten visar också att möjligheten att deltidsarbета och samtidigt få a-kassa tenderar att förlänga tiden i arbetslöshet - den som är deltidsarbetslös är arbetslös längre än den som är helt arbetslös.

Inledning

Den 15 maj ändras reglerna för när man som deltidsarbetande har rätt till a-kassa. Här redovisar Akademikernas a-kassa på vilket sätt de nya reglerna sannolikt kommer att påverka våra medlemmars rätt till ersättning.

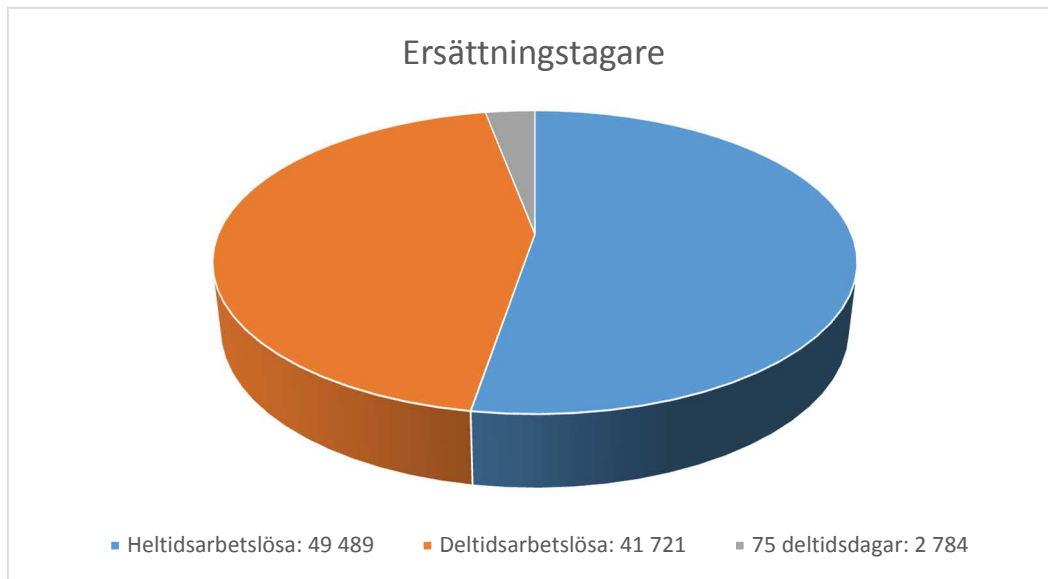
Regelverket

Den 7 april 2008 infördes en regel som begränsade möjligheten att kombinera deltidsarbete och arbetslöshetsersättning. Begränsningen innebar att det var möjligt för en arbetslös att få 75 ersättningsdagar under veckor som hen deltidsarbetade. Reglerna var svåra att förstå och ledde till att vissa arbetssökande inte vågade tacka ja till jobb på grund av risken att helt förlora sin ersättningsrätt. Akademikernas a-kassa har därför varit positiv till en översyn av deltidsregelns utformning.

Den 15 maj 2017 ändras regeln så att det blir möjligt att kombinera deltidsarbete och a-kassa i 60 veckor oavsett mängden arbete per vecka. Vi välkomnar förändringen, framför allt eftersom den är väsentligt enklare att förstå och att den endast i undantagsfall kommer att leda till att den arbetslöse får färre dagar.

Hur många påverkas av regelförändringen?

Sedan deltidsbegränsningen infördes den 7 april 2008 har till och med februari 2017 totalt 93 994 medlemmar fått arbetslöshetsersättning från Akademikernas a-kassa. Av dessa har knappt hälften, 44 505 medlemmar, fått deltidsersättning. Av dessa har i sin tur 2 784 personer förbrukat alla sina 75 deltidsdagar. Det innebär att drygt sex procent av de deltidsarbetslösa eller tre procent av samtliga medlemmar har fått 75 deltidsdagar. 94 procent av medlemmarna som deltidsarbetat eller 97 procent av samtliga medlemmar har alltså inte varit deltidsarbetslösa så länge att deras deltidsdagar tagit slut.

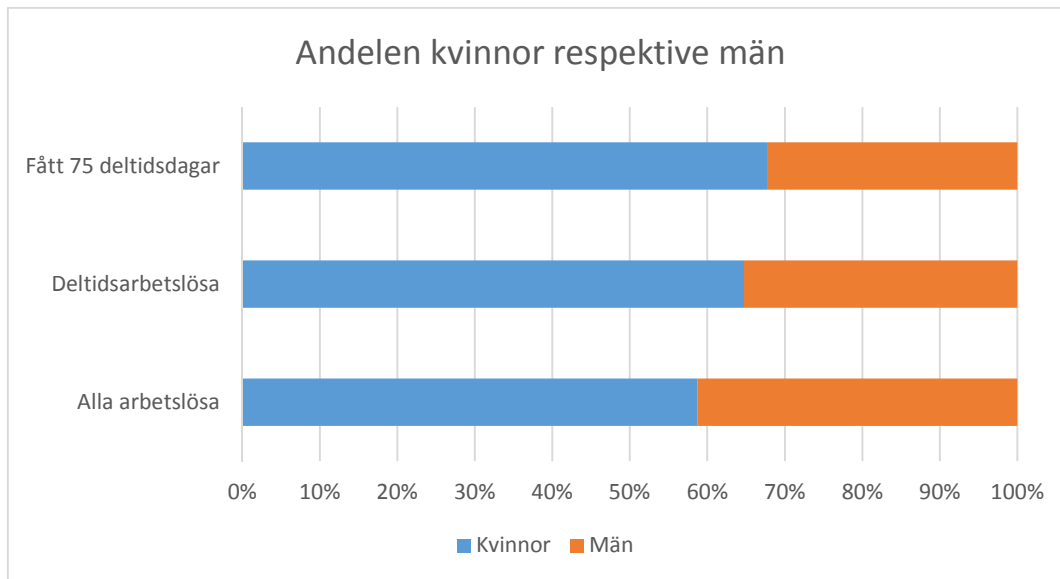
Den nya regeln innebär att den sökande kan deltidsarbeta och få a-kassa i 60 veckor oavsett mängden deltidsarbete per vecka. Frågan är då om utfallet av den nya regeln skiljer sig från den gamla. Om vi undersöker samma grupp arbetslösa medlemmar som ovan får vi följande resultat.

För 2 581 av de 2 784 medlemmar som fått 75 deltid dagar, tog deltid dagarna slut innan 60 veckor passerat. Nästan 93 procent av medlemmarna skulle ha fått lika många ersättningsdagar eller fler med det nya regelverket. Cirka 7 procent har alltså fördelat sina 75 deltid dagar på fler än 60 veckor.

Den nya deltid regeln innebär att det är 2,7 procent av våra arbetslösa medlemmar som skulle kunnat deltidsarbeta längre kalendertid än med de gamla reglerna, 0,2 procent av samtliga arbetslösa medlemmar kommer att kunna kombinera a-kassa och arbete under kortare tid. Den stora majoriteten av våra medlemmar kan alltså fyllnadsstämpla under längre tid med den nya lydelsen av deltid regeln.

Kvinnor och äldre påverkas mest eftersom de deltidsarbetar mest

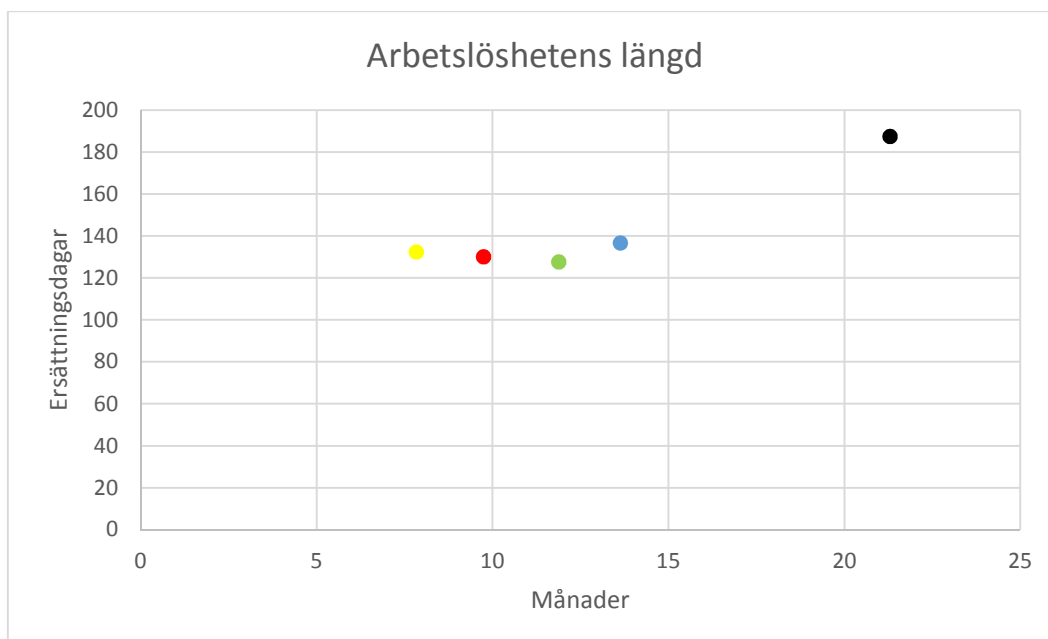
Arbetslösheten i Akademikernas a-kassa var i mars 2017 1,0 procent för kvinnorna och 1,2 procent för männen. Kvinnorna deltidsarbetar i högre utsträckning och får därmed deltid ersättning i betydligt högre omfattning än männen. Kvinnorna utgör 65 procent av de deltid arbetslösa. 69 procent av dem som fått 75 deltid dagar är kvinnor.

Genomsnittsåldern för de medlemmar som har fått 75 deltidsdagar är drygt 44 år, jämfört med genomsnittsålder bland samtliga med deltidsersättning som är knappt 40 år. Det tyder på att äldre medlemmar påverkas av regeländringen i högre grad än yngre medlemmar.

Arbetslöshetens längd

Vid en granskning av samtliga 93 994 ersättningstagare kan vi slå fast på vilket sätt ersättningsperioderna skiljer sig åt för de deltidsarbetande och de heltidsarbetslösa. Vi har mätt dels hur lång kalendertid en sökande har varit aktuell som ersättningstagare, dels hur många ersättningsdagar hen har förbrukat.

■ Helt arbetslösa

■ Alla ersättningstagare

■ Deltidsarbetslösa

■ Varaktigt deltidsarbetslösa

■ Fått 75 deltidsdagar

	Månader	Ersättningsdagar
Alla ersättningstagare	9,75	130,09
Helt arbetslösa	7,83	132,3
Deltidsarbetslösa	11,88	127,62
Varaktigt deltidarbetslösa	13,63	136,71
Fått 75 deltid dagar	21,3	187,44

Våra medlemmar är i genomsnitt arbetslösa knappt tio månader. Under denna tid förbrukar de 130 ersättningsdagar. Delar vi upp dem i helt arbetslösa respektive deltidarbetslösa kan vi konstatera att de helt arbetslösa har haft ersättning i knappt 8 månader och fått 132 ersättningsdagar. De deltidarbetslösa har haft ersättning i knappt 12 månader och fått 128 ersättningsdagar.

Talande är att vi får ännu större effekter på arbetslöshetens längd av deltidarbetslöshet om vi sorterar bort de som endast har deltidarbetat med ersättning under en vecka. För denna grupp om 31 930 varaktigt deltidarbetslösa medlemmar har i genomsnitt varit arbetslösa i drygt 13 och en halv månader och fått drygt 187 ersättningsdagar.

En liten grupp, 203 personer, har fått sin 75:e ersättningsdag efter 60 veckors deltidarbetslöshet. De har i genomsnitt varit arbetslösa i knappt 28 månader och förbrukat 141 ersättningsdagar. Det är alltså denna grupp som kommer att kunna deltidarbetslösa och få a-kassa kortare tid.

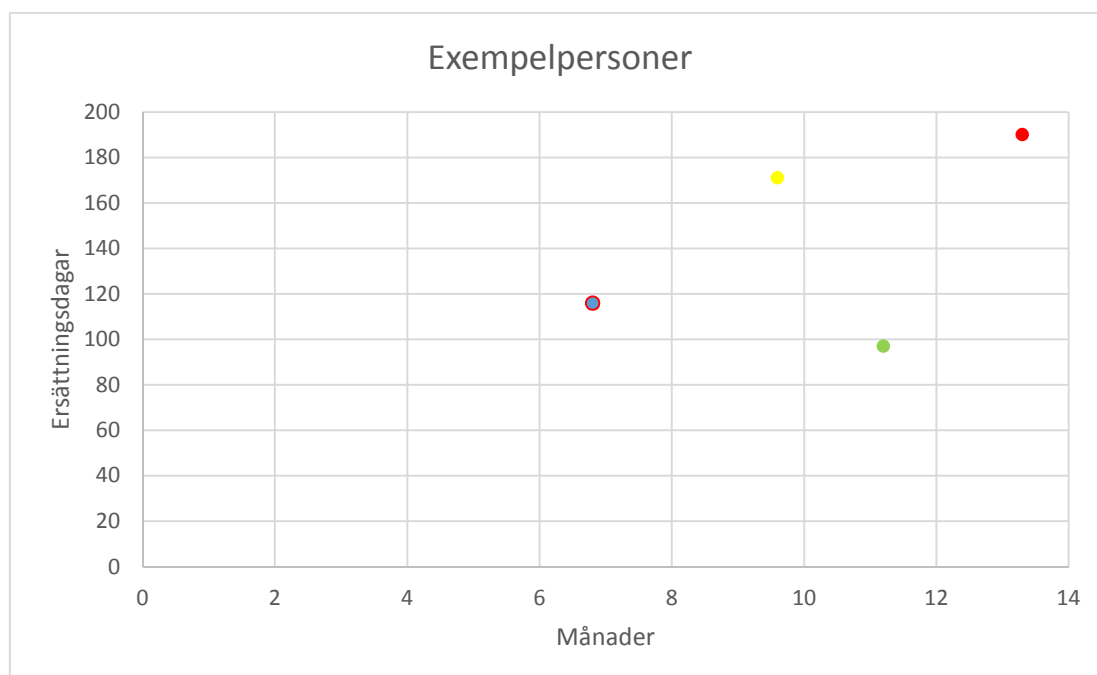
De som fått 75 dagar inom 60 veckor har i genomsnitt haft ersättning i 19 månader och förbrukat 177 dagar. Denna grupp kommer efter regelförändringen att kunna fyllnadsstämpla under längre tid.

Effekt på arbetslöshetens längd av kön, ålder och deltidarbete

Vi har undersökt hur arbetslöshetens längd påverkas av deltidarbete och har gjort en analys där vi tagit hänsyn till ålder, kön och förekomst av deltid dagar.

Analysen visar att förekomsten av deltid dagar förlänger tiden som arbetslös med i snitt 4 månader. Samma analys slår fast att kvinnor är arbetslösa 0,3 månader längre än män och att äldre medlemmar är arbetslösa längre tid. Arbetslösheten förlängs med nästan en månad per 10 år äldre en medlem blir.

Ser vi i stället till arbetslöshetens längd i termer av förbrukade ersättningsdagar ser vi dock inte samma samband. Män förbrukar i genomsnitt 19 ersättningsdagar fler än kvinnor. Ålderseffekten är lika; arbetslösheten förlängs med 2,5 ersättningsdagar för varje år äldre en person blir. Dock påverkar inte förekomsten av deltidarbete mängden förbrukade dagar på ett statistiskt säkerställt sätt.

⊠ Helt arbetslös man 30 år

⊠ Deltidsarbetande kvinna 30 år

⊠ Helt arbetslös kvinna 60 år

⊠ Deltidsarbetande man 60 år

Slutsatser

Vi kan konstatera att en stor majoritet av våra deltidarbetande medlemmar med det nya regelverket kommer att kunna kombinera deltidarbete med a-kassa längre. Fram till och med nu har 3 procent av våra ersättningstagare fått ett avslag på grund av den tidigare deltidbegränsningen och med de nya, för våra medlemmar generösare reglerna, borde andelen minska.

På vilket sätt påverkar då deltidarbete den arbetslöses möjlighet att häva sin arbetslöshet helt och hållet? Vi kan konstatera att förekomst av deltidarbete inte verkar påverka hur många ersättningsdagar som förbrukas men ger, i månader räknat, en längre tid som arbetslös. Vi kan med andra ord inte se något tydligt samband att deltidarbete underlättar för den arbetslöse att helt häva sin arbetslöshet. Vi kan däremot konstatera att män förbrukar fler ersättningsdagar än kvinnor men är arbetslösa kortare tid och att äldre personer både förbrukar fler dagar och är arbetslösa längre.

Det vi på Akademikernas a-kassa framförallt uppskattar är att regelverket har blivit lättare att förstå för våra medlemmar. Enligt oss är det bra ju mindre tid och energi de arbetslösa behöver lägga på att förstå regelverket för att i stället kunna fokusera på att hitta ett nytt arbete.

Alexandra Oljans Ahlin, kommunikatör, alexandra.oljans.ahlin@aea.se, 08-566 445 74

Petter Broman, petter.broman@aea.se, 08-566 445 82